

Karac'oğlan'da Cinsellik

A. Ümit ALOĞLU*

Karac'oğlan'da cinsellik konusunu yazmayı düşündüğümde aklıma ilk gelen
şu semaisi oldu ozanın:

*Güzel ne güzel olmuşsun
Görülmeyi görülmeyi
Siyah zülfün balkalanmış
Örülmeyi örülmeyi*

*Bahçende gülün güllenmiş
Şeyda bülbülün dildenmiş
Koynunda memen kirlenmiş
Emilmeyi emilmeyi*

*Mendilin yudum arittim
Gülün dalında kuruttum
Adın neydi unuttum
Sorulmayı sorulmayı*

*Seğirttim ardından yettim
Eğildim yüzünden öptüm*

* Özel Toros İlköğretim Okulu Türkçe öğretmeni.

Adın biliirdim unuttum

Çağrmayı çağrırmayı

Benim yarım bana küsmüş

Zülfünү gerdana dökmiş

Mubabbiyi benden kesmiş

Sevilmeyi sevilmeyi

Çağır Karac'Oğlan çağır

Taş düşüğü yerde ağır

Yiğit sevdiginden soğur

Sarılmayı sarılmayı¹ (s. 223, n. 254)

İkinci olarak aklıma gelen Kahramanmaraş, Elbistan, Kadırlı, Afşin...yörelerinde yaşamakta olan bir söylence oldu. Söylenceye göre bir genç, Karac'Oğlan'ı yedi kere okursa karasevdaya düşermiş. Bu nedenle ana-babalar, gençlerin Karac'Oğlan'ı sürekli okumasını ellerinden geldiğince engellerler. Nereden çıkış olabileceğini, anlamını tartışmayı gerekli görmüyorum ama söylencenin, ana – babaların çocukların Karac'Oğlan'ın şiirindeki cinsellikle karşılaşmasını istemediklerini ve şairin yöredeki etkisini gösterdiği açık. Bu şiirlerdeki cinselliğin boyutlarını araştırmadan önce, biraz cinsellik kavramı üzerinde duralım.

Nedir cinsellik?

Sözlükler söyle tanımlıyor: Cinsel, libidinal haz verici tavır, durum alış, cinsel özelliklerin tümü...

Ansiklopediler de söyle tanımlıyor: Eşyeli üremeye ilgili bedensel, ruhsal ve toplumsal deneyim, yaşıntı ve ilişkiler bütünü.

Gerçi Michel Foucault, “Cinsellik üzerine konuşmak, toplum içinde konuşmak ve – konuşmacı kendisi bu konuda bir ayırım yapsa bile, nitekim şatafatlı giriş demeçleri bunu göstermeye yarar- yasak olanla olmayana göre düzenlenmemiş bir biçimde konuşmak gereklidir. (...) Cinsellik yalnızca yargılanamaz. (...) Kamu gücünün yetkisi dahilinde yer alır; analitik söylemlerce üstlenilmesi gereklidir.”² diyorsa da bizim böyle bir amacımız da yetkinliğimiz de yoktur. Zaten okuyucu böyle bir çerçeveden bakarsa, bu çalışmayı çok basit bulabilir. Bizim bu yazında amacımız, Karac'Oğlan'ı vesile ederek cinselliği tartışmak, Karac'Oğlan'ın yeniden veya yaşadığı yüzyıl bakımından yaşamını yazmak yahut cinselliği vesile ederek Karac'Oğlan'ın şiriyle ilgili bir tartışma açmak

1 Bu çalışmada Sadreddin Nuzhet'in İstanbul Maarif Kitaphanesi'nce 1969 da basılan Karaca Oğlan adlı eserindeki şiirlerden yararlanılmıştır. Bundan böyle sadece şiirlerin bu eserdeki sayfa ve sıra numaraları verilecektir.

2 Michel Foucault, *Cinselliğin Tarihi*, Cilt 1.Afa Ya. İst, 1993 S.30

değil, sadece ozanımızın cinselliği şiirinde nasıl kullandığını, en çoğu cinsellik bağlamında, duygularını nasıl anlattığını örnekler vererek göstermektedir.

Cinsellikten söz ederken aşk ve pornografi üzerinde de – en azından ayrimi yapabilmek için- biraz durmak gerekiyor.

Aşk, cinselliğin idealize edilmiş boyutu mudur? Aşkta cinsellik var mıdır? Yoksa cinsellikle aşk ilişkisiz yaşanımlar mıdır? Aşkın cinselliği içerdiğini, içermesinin iyi de olacağını, ancak aşk için cinselliğin koşul olmadığını, bizim gibi her konuyu idealize etmeye yatkın Doğu toplumlarında cinselliğin de sıkça idealize edildiğini, aşığın aşık olduğu kişiyle yataktak olmasının utanç verici bulunduğu söyleyenler çoğulukta.³ Çağımızda da aşkın, bizim idealize etmeyi seven toplumumuza rağmen “tribünlere oynanan psikopatolojik”⁴ davranışlara verilen bir ad haline geldiğini, aşkın var oluş ve yaşanış biçimini olarak otantitesi gereği yaşayanların kendilerine yetmesi, kendilerini ilgilendirmesi gerektiği halde “cazgırca reklamı yapılan” bir ün ve para aracı, alım-satım ürünü konumuna getirildiğini, sinema, video, şimdilerde yoğun biçimde bilgisayar ve internet yoluyla pazarlandığını, erkek rontgenciliğinin hedef seçilerek kadının bakılan bir fetiş nesneye dönüştürüldüğünü görmekteyiz. İşte bu noktada karşımıza pornografi çıkmaktadır.

Ansiklopediler pornografiyi, cinsel istek uyandırmak amacıyla erotik davranışlar sergilemek diye tanımlıyorlar. Sözcük Yunanca'da “porne” (fahişe) kökü ile “graphein” (yazmak) sözcüklerinin birleştirilmesiyle oluşmuş; fahişe yaşamını konu alan yapıt anlamında kullanılmış.⁵

Pornografik olanla sanatsal özellik taşıyanın ayırt edici özelliği yine sanat ya da estetik ölçütür. Pornografik olan, erotik olanı çırkin biçimde yansıtmaktan öteye gidemediğinden cinselliği otantik özünden uzaklaştırır. Buna karşın pornografik öğeye estetik bir biçim katmak, sanatçının olmazsa olmaz görevidir. Bu görevi yaparken sanatçı, eserinde başkasına duyulan cinsel arzunun, aşktaki libidoyla yüklenmiş sevginin, ötekiyle - gereksinimleri ya da özlemleri- özdeşleşmenin açıklamasını salt içtepilleriyle, yeteneğinin elverdiği düzeyde, bizim algılayabileceğimiz, estetik doyum elde edebileceğimiz biçimde/ biçimlere sokar. Bu işini yaparken sanatçı, söze konu, söz sanatları ise, örneğin şairin şiirinde cinselliği yaratılmak için, illa da “Bir kiraz dudaklı emdi şuramı / Gerdani emen dil incinir mi”(s. 305 n. 361) demek durumunda değildir. Bu yolla cinselliği sağlayamayabilir bile. Sanatçının kullandığı dille okurunu kendi iç yolculuğuna katması, insanda saklı duran vazgeçilmez, -sınırlanabilse bile sınırı ölçülememiş - tutuşmalı güce devinim kazandırması, illa da okuyucuda cinsellik

3 Yusuf Alper, “Aşk ve Erotizm”, *Bahçe Kültür Edebiyat Dergisi*, Yaz 2001 Antalya. Sayı 25.

4 E.Göka, *Bilimlerin Vicdanı Psikiyatri*, 1999 Ankara.

5 Bu alanda yazılarılar edebi ve ahlaki sayılmadıkları için günümüze kadar korunmamışlardır. Ancak Ovidüs'ün “Aşk Sanau” gibi değerli olan birkaç tanesi günümüze ulaşabilmiştir.

çağışımıları uyandırabilmesi gerekir. Julia Kristeva'nın dediği üzere yazmak da yazarın yaşamış olabileceğiinden daha yoğun bir cinsel eylemdir. Aynı düşüncesi ünlü İtalyan yazar Calvino'da ve başkalarında da görürüz. Hasan Bülent Kahraman, giderek sanat yapının "en temelde bir sapkınlık" olduğunu söyler. İşte bu noktada Karac'Oğlan için şunu söylemek istiyorum: Karac'Oğlan, bir erkek şair olarak, aynı yüzyılda (XVII.YY.) Foucault'un dediği gibi "tika basa yasaklarla dolu olan"⁶ bu alandaki düşüncelerini ya da duygularını dile getiren insanlar, Batıda, işkenceden geçirilirken O, elbette ki törenin, ahlakin koyduğu sınırlarda, dilinin döndüğünce, tensel değerleri öne çıkararak şiirinde cinselliği / cinselliğini, - her sanatının yaptığı gibi- yaratıcılığının vazgeçilmez izlegi olarak kullanmış, çok az şairde görülebilen nicelikte ve nitelikte dile getirmiştir. Onun şiirinde cinselliğin bu ölçüde zengin olmasının nedeni ne olabilir? Lorca'nın şiirindeki cinselliğin İspanyol toprağından, İspanyol insanından, İspanyol insanların trajedisinden kaynaklandığını söyleyenler var. Böyle bir çerçeveden bakarsak Karac'Oğlan'ın şiirindeki cinselliğin şairimizin içinde yaşadığı toplumun yaşama biçiminden ve beslendiği şiir geleneğinden kaynaklandığını söyleyebiliriz. Kadının erkeğini boşadığı, ailenin bütün yükünü kadının taşıdığı bir sosyal yapılmamada sevgili, diler dilemez bir mit olmaktan çıkar, ete kemiğe bürünür, cinsel isteği de beraberinde getirir. Sabahın erken saatlerinde uyanıp ormandan odun getiren, çadırının önünü süpuren, orada ekmeğini yapan, ineğini - koyununu sahan kadın, dört duvar arasında, peçenin içinde değil, erkekle yüz yüzedir. Hayal edilen değil, somut olarak erkekle yaşayan bir öznedir.⁷ Bu gün bile, bu toplumun bir uzantısı olan Yörüklerde, Türkmen aşiretlerinde, kadınlarla erkekler, cinsel konuları hemen hiçbir sansüre tabi tutmadan, cinsel organların adlarını da kullanarak söyleşirler. Böyle bir ortamda yaşayan Karac'Oğlan'ın da yazabilecegi başka bir şeyi yoktu zaten; göçeve yaşamı, sürüler, atlar, dağlar, leylekler, ördekler, keklikler, çiçekler.... Başka? Bir de işte sevgi / aşk dolu yüregi.⁸

Karac'Oğlan'ın beslendiği şiir geleneğinde de cinsellik, - toplumsal yaşamda utanılacak bir konu olmadığından - oldukça açık ve yoğundur. Bu gelenek mani geleneğidir. Biz orada cinselliği -pornografiye yakın açıklıkta- gözlemleyebiliriz.

Mani türünün 11. yüzyılda pek görülmediği, 12 ve 13. yüzyıllarda geliştiği biliniyor. Daha 13. yüzyılda Şeyyad Hamza ile ilgili bir öykü var: "Şöyle ki, Şeyyad Hamza bir şakirdiyle piyade sefer ederken bir köye uğrarlar, gelip bir kenara konarlar.

6 Michel Foucault, *age. C.1 s.11 ve devamı*, ayrıca bakınız *Entellektülein Siyasi İşleri*, Ayrıntı Yayınları, 2000. İst.

7 İlhan Başgöz, *Karac'Oğlan (Inceleme)*, İst. 1999, s. 43 ve devamı.

8 Elbette Karac'Oğlan da her şair gibi yaşadığı devirden, devrinde oluşan olaylardan, dönemin zamanındaki işleyişinden etkilenmiştir; bu konularda da şiirler yazmıştır. Bu konuya "16-17.Yüzyıllarda Düzen Bozulmalarının Sanata Yansımaları" çalışmamızda örnekledik.

Meğer köyün hatunları cem olup bir yere gelip işlerin görürler. Görüp eydür: "Ey bacılar ne hoş cem olmuşsuz, yoksa köyde bayram mı var?" der, içlerinden birisi eydür - Hey paşa bayram kanda, halimiz budur ki:

*Dam ardında damımız
Yanında harmanımız
Erimiz köyden gitti
Yas tutuyor a...mız*

Erkek de şöyle karşılık veriyor:

*İşte geldik ikimiz
Sirtümüzda yükümüz
Destur verin kadınlar
Bayram etsin s...mız.*"⁹

Böyle bir gelenekten beslenen Karac'Oğlan şiiri, alabildiğine cinsellikle doludur.¹⁰

Karac'Oğlan'ın şiirlerindeki cinselliği ifade eden dizeleri bir tasnife tabi tutmak oldukça zordur. Çünkü cinsellik kendi içinde karmaşık bir konudur ve Karac'Oğlan'ın şiirinde bütün hallerinin yansımalarını buluruz.

Öncelikle belirtilmesi gereken, Freud'den bu yana birçok düşünürün, araştırmacının ve yazarın cinsellikle ilişkisini kurduğu şiddetin - biz bunun doğru olup olmadığını tartışacak değiliz - Karac'Oğlan'ın şiirinde belirgin olarak görülmemiği ya da bu ilişkiyi kurmamızı sağlayacak verilerin - eğer cinselliğin kendisi bir şiddet değilse- son derece az olduğunu.

*Erisin de dağlardaki karınız
Kudretten de kınalanmış eliniz
Eğer tenhalarда bulsam yalnız
Tanrı celâliyle sarmak muradım.* (s. 114-115, n. 97)

Okuyucunun kolayca anladığı gibi Karac'Oğlan partnerini "sarmak" için bir tenhada bulmak istemektedir. Tenhada bulabilirse onu "Tanrı celâliyle" saracaktır. "Celâl" sözcüğünün ululuk, büyülüklük, öfke, kızgınlık, hisim anımlarında kullanıldığını biliyoruz. Şairimiz "Celâl" sözcüğünü bu dörtlükte hangi anlamda kullanmıştır? Tanrı ululuğuyla, büyülüğüyle mi yoksa Tanrı öfkesi, kızgınlığı ya da hisimiyla mı saracaktır, eli kudretten kıñalı mı? Hangisi okuyucuda "daha cinsel bir söyleyiş" etkisi bırakıyor?

9 İlhan Başgöz, *age.* (Niyazi Esat, 1944, s.19)'dan alıntı.

10 İlhan Başgöz, *age.de* Karac'Oğlan'ın şiirinde cinselliğin bu ölçüde yoğun olmasında bir eğitim ve kent dini ola Müslümanlığın Türkmen obalarına iyice yerleşmemiş olmasının da etkili olabileceğini söylüyor ki düşünülmeye değer.

11 Okuyucu örnekleri fazla bulabilir; ne var ki örneklerin her biri şairimizin çalışmamıza konu olan özelisinin (beğenilerinin, ilgilerinin...) ayrı yanlarını göstermesi bakımından ilginçtir. Bu nedenle fedakarlık edemedik.

Burada Anadolu İslam'ında Tanrı ile şiddeti bir arada düşünmenin inançsal olarak pek sevilen bir görüntü vermediğini düşünmenin şiri anlamamıza yardımcı olacağını sanıyorum. Zaten Tanrı'nın, inançların kullanıldığı birçok şiirinde, şiddet değil; uyarı, ikna, hatta inançları kullanarak cinsel arzularına ulaşma isteği vardır. "Din, Karac'Oğlan'ın sevgiliyle ilişkilerine yön vermez, bu ilişkiler dinin kalıplarını yumusatır. Onlara insan duygularının nakışını vurur."¹²

*Koynunda beslenmiş Gürün alması
Memesin emerken ağız-iras geldi.
Mevla'dan istedim bir taze gelin
İkbal geri döndü kız iras geldi* (s. 68-69, n. 30)

*Karac'Oğlan der ki okur yazarı
Tomurcuk memede kaldı nazarı
Hırka giyer derviş gibi gezerim
Yar için abdala uyaram kalan* (s. 127, n. 117)

*İkrar verdin neye döndün sözünden
Yalancıda iman kalmaç din gider* (s. 167, n. 177)

*Şu gönülmüş eğlenmez oldu varayım
Yollar beni sevdigime ulaştı
Merhaba eyleyip tavaf ettiğim
Erler beni sevdigime ulaştı¹³* (s. 179, n. 196)

*Şu dünyada sevdigine sarılan
Ahirette sual sorulmaç imiş.* (s. 193, n. 215)

12 İlhan Başgöz age. s..58

13 Araştırmacılar bir tane değil, birçok Karac'Oğlan bulunduğu kanıtladılar. Bu "ulaştı" redifli koşmanın tasavvuflu terimlerle örtülü olduğu görülmektedir. Belki de bu şiir, tekke çevrelerine daha yakın olan bir Karac'Oğlan'ındır. Şiirin tamamı şöyle:

*Şu gönülmüş eğlenmez oldu
Yollar beni sevdigime ulaştı
Merhaba eyleyip tavaf ettiğim
Erler beni sevdigime ulaştı
Gelen gider imiş bu kara yere
Mansur cana kıydı çekildi dara
Hakk'ın kelamını söyleyip bile
Diller beni sevdigime ulaştı*

*On-ki imam gülbingine erişem
Anda keramet var Hakk'a yetişem
Bahard-aşılıp bülbülle örüşem
Güller beni sevdigime ulaştı
Karac'Oğlan der ki doğru yürürlər
Tann'ya girmez uçağa girerler
El kavşurup Hakk'a karşı dururlar
Kullar beni sevdigime ulaştı.*

*Güzel sevmek günah değil
Dört kitapta yerin gördüm.* (s. 231, n. 264)

*İkimize yün döşegi
Ser Muhammed'i seversen*

*Bir kol alttan bir kol üstten
Sar Muhammed'i seversen* (s. 234, n. 269)

Karac'Oğlan sevgiliyle ilişkilerinde gönüldenlik arar. Kendisine meyli olanlarla ilişki kurar, onlarla beraberliklerinde de gönül alıcıdır. Bugün bile birçok kadının orgazm olmayı yaşamadan çocukların doğurup öldüğü toplumumuzda, kadının cinsel arzularını önemsediğini okuruz, şiirlerinde:

*Isırırsın dersin vallabı ısırmam
Okşalarım nazlım şuralarından* (s. 313, n. 374)

*Çünkü güzel bende meylin yok ise
Benim işim mihnet ile zor değil* (s. 9, n. 69)

*Ellemeye hiçbir yerin kryulmaz
Sen göster sevgilim nerelerinden* (s. 313, n. 374)

Çoğu kez güzelleri arzuları doğrultusunda ikna etmek için onlara yalvarır, iltifatlar eder, kıskırtır:

*Giydireyim yeşil ile al ile
Besleyeyim kaymak ile bal ile
Anan bana verse şunca mal ile
Kokulayım bir tomurcuk gül ile.* (s. 67, n. 28)

*Bir cevap sorayım darılma bize
Kolunu boynuma sarabilin mi* (s. 72, n. 36)

*Karac'Oğlan der n'olayım
Kolun boynuma dolayım
Nazlı yar kölen olayım
Kabul eyle kul yerine* (s. 214, n. 242)

*Der Karac'Oğlan da bu size arzdar
Güzel medbetmek boynuma farzdar*

Kara kaş altında sürmeli gözdür

Ağığın bahşisin vermelî gelin (s. 369-370, n. 462)

Dualar eder, ögütler verir, bu dünyanın tadını (kendisiyle) çıkarmalarını ister, bazen tehditler eder, korkutmaya çalışır:

Karac'Oğlan söyle kaşı karadan

Hicap perdesini kaldır aradan

Seni beni bir Mevla'dır yaradan

Büyüklenme hey kız güzelim deyi (s. 81, n. 47)

Yoldaş olma yolun bilmez yolsuza

Komşu olma sözün bilmez densize

Meyil verme edepsize arsiza

Aksbet irzına hile getürir (s. 174, n. 189)

Senin çağın geçer olur

Bu dünyalar kime kalır

Tomurcuk gül gazel olur

Vaktinde derilmeyince (s. 214, n. 241)

Ulaşmak istediği güzelleri ikna için bazen abartıya bile varan övgüler dizer. Övgülerine geçmeden önce belirtmeliyim ki Karac'Oğlan'ın gönlü kelebek gibidir; o güzelden bu güzele ...Ne var ki birisiyle ilişkisi bitmeden bir başkasıyla ilişkiye girmez:

Bir yiğide bir yar yeter

İki seven del-olma mı (s. 224, n. 256)

Sana derim alı gelin has gelin

Suya gider sağ elinde tas gelin

Yedi yıldır ben sevdana düşeli

Kerem eyle su sevdayı kes gelin (s. 140, n. 137)

Gelinden "su sevdayı kes" mesini isteyen şairimizin sürekli bir güzele bağlanıp kalamadığı da anlaşılıyor. Ne var ki sevgisini gizlemeyi sevmiyor, dedikodudan pek korkmuyor, dedikodu yapanlara kızdığını da oluyor:

Ak göğüsü üstüne mihman olduğum

O da bir gün imiş geçti nideyim (s. 112-113, n. 94)

Giyin kutnu kumaş karşısında sahn

Ko desinler su yiğidin su gelin (s. 140, n. 137)

Hemene de Karac'Oğlan hemene

*Canlı kurban indirmiştim Yemen'e
Sevdim ise ben yarımi kime ne
Nettim ola su koğlaşan ile ben (s. 131, n. 123)*

Güzelin gelin ya da kız olması da pek önemli değildir; "güzel olması" yeterlidir. Çevresindeki bütün güzellerle ilgilidir. Kiminin boyu, kiminin huyu, kiminin beli ya da yürüyüşü, yanakları, benleri, bakışı, saçları, göğsü, memeleri, dili, eli... onun ilgisini çeker. Bunlar, bazen bir şiirin bütününe izleği olarak görülür, bazen de yeri geldikçe belirttiği özelliklerdir:

*Yaz gelip de beş ayaları doğunca
Açılmış bahçenin gülleri güzel
Yaktı beni Fadime'nin nazarı
Zülüften ayrılmış telleri güzel*

*Elif'i dersen de nazlıdır nazlı
Esme'yi dersen de sırf ala gözlü
Söyletme Şerfe'yi bülbül avazlı
Söylüyor Zilha'nın dilleri güzel*

*Emne'yi der isen incedir ince
Bağdadın Mısır'ın gülleri konca
Eşse'nin kaşı da kalemden ince
Sevmeye Horon'un belleri güzel*

*Döner güzelliğin balka bildirir
Kamer pınarından kabin doldurur
Eşse yürüşünde beni öldürür
Sevmeli Cennet'in boyları güzel*

*Karadan da Karac'Oğlan karadan
Sürün çirkinleri çıksın aradan
Herkesi sevdigine verse yaradan
Sevdigüm Meryem'in benleri güzel (s. 93, n. 67)*

Örnekleri dileğimiz kadar çoğaltabiliriz. Biz sadece ilginç bulduklarını buraya alacağız, değilse bütün bir Karac'Oğlan'ı buraya aktarmak gereklidir:

*Mevlam bana verse bir dudu dilli
Sarmaya bir ince bel ver sen bana (s.19, n. 10)*

*Su tombul memeden ver bana nişan
Del ediyon öldürmüyon ne fayda.* (s. 51, n. 3)

*Tomurcuk memesin verdi ağızma
Yorgunsun sevdigim em dedi bana*

.....
*Benim yarım gelişinden bellidir
Ak elli dere dere güllüdür
İbrişim kuşaklı ince bellidir
Ince bellerimi sar dedi bana* (s. 54, n. 8)

.....
*Kız senin göğsüne sülüm dayarım
Dayarım da gül memenden emerim
Seherde üstüne köprü kurarım
Geçerim Tuna'nın seli isen de.* (s. 56, n. 16)

*Ala gözler ile kaşın eğmesin
Gönlüm çekmez her güzel sevmesin
Sıkça dikmiş kız döşünün düğmesin
Sıkılmış memelerin gerilsin deyi* (s. 80, n. 46)

.....
*Meze olsun al yanaktan öpene
Ah ü zarım tatlı dilinde kaldı*
.....
*Ciger paralandı iki bölündü
Bir bölüğü kızın elinde kaldı.* (s. 83, n.51)

Hiç gitmiyor gönül gelinden kızdan (s. 99, n. 76)

*Bir güzel sevmeyle gönül eğlenmez
Güzel çok nazlı il'e gidelim.* (s. 105, n. 84)

*Ala gözlerini sevdigim dilber
Gel kara zülfüne kollar olayım
Ak memeler domur domur terlemis
Sil kara zülfüne kollar olayım* (s. 117, n. 101)

Telli mahramasın atmış koynuna

*Kendi güzelliğin çekmiş aynına
Bir gecelik misafirim koynuna
Ne olursun sermayenden nen gider (s. 167, n. 177)*

*Dağıtmış kaşlarını
Bağışladım suçlarını
El degmedik döşlerini*

*Okşaladım sevdim bugün
Kız sevdigim adlarımı
Göremedim butlarını
İnce beyaz kollarımı
Kız boy numa sardin bugün*

*Karac'Oğlan baylamadan
Aşk deryasın boylamadan
Kavl ü karar eylemeden
Ben payını aldım bugün. (s. 237, n. 273)*

*Karac'Oğlan böyle demiş
Balınan kaymağın yemiş
Biri altın biri gümüş
Ne bahal memeleri (s. 318, n. 380)*

*Hani görünmez elleri
Çok şirin sözler dilleri
Baktm koynunda gülleri
Açılmamış taze gelin (s. 319, n. 381)*

Karac'Oğlan, ömrünü güzelleri övmekle geçirmiştir. Bu övgülerden biz, onun beğenilerini de çıkarabiliyoruz. Kimleri beğeniyor, güzellerde hangi özellikleri arıyor, hoşlandığı tip nedir, bu soruların yanıtlarını kolayca bulabiliyoruz, şiirlerinde:

*Bir güzel isterim abu baksıh
Gerdanı bir karış benli nakışlı
İnci dişli olsun hem kara kaş
Boynuna sarılıp yatmak isterim. (s. 108, n. 88)*

*Karac'Oğlan der ki şerbetin çoktur
Usuldur boyunda bahanem yoktur*

*Kaşların yay olmuş kirpiğin oktur
Okların sinemi deldi sababtan* (s. 124, n. 113)

*Yuska olan dudak şekerler ezer
Kızıl yanakların kaldırı yaradan* (s. 124, n. 112)

*Aşık bilir aşıkların suçunu
Cennet sandım yar koynunun içini
Tarayıp zülfünü düzelt saçını
Hilal kaş üstüne düz kara gözlüm*

Bu şiiri söyle bitiriyor:

Dilber dudakların bal kara gözlüm (s. 119, n. 104)

*Çaylak çığın gibi göllerden kalkar
Ala geyik gibi yüksektan bakar
Ayvası turuncu burnumda kokar
Soyunup koynuna girmek muradım* (s. 114, n. 97)

*Güvercin duruşlu keklik sekişli
Kar ördek boyunlu ceylan bakış
Tavus kuşu gibi göğüsünakışlı*

*Güvercin topuklu hem ince belli
Gerdanı bir karış püskürtme benli* (s. 111, n. 91)

*Güzelin yanağı aym tekeri
Ağrı oğul balı Frenk şekerini
Omuzlar aşağı gerdan yukarı
Her bir yeri mamur olur güzelin*

*Kırmızı kolçaklı altın burmah
Ak elleri topak olur güzelin*

*Garbi değişmiş kavak gibi salınır
Yürüyüşü ne hoş olur güzelin*

*Kaşları kara da gözü surmeli
Ala gözü sübe olur güzelin* (s. 141, n. 139)

*Ben yarımi kokusundan bilirim
Zülüfleri misk ü amber yağlıdır* (s. 177, n. 143)

*Dinleyin bir güzel medbin edeyim
Bir beni var şirin canı bendetmiş
Bir beni var kaşla göz arasında
Bir beni de ak gerdanı bendetmiş* (s. 193, n. 216)

Gelinler, kızlar; onlara sarılmak, onları sevmek, onları okşamak Karac'oğlan için bir alışkanlık haline gelmiştir:

*İnkar m'oldu al yanaktan emdiğim
Gece gündüz sevdasına yeldiğim
Usul boyu ince belin sevdigim
Öğrenmiş ellerim duramaz oldum* (s. 121, n. 107)

*Ak memeden emdiceğim azıktır
Tarama zülfünü gönlüm bozuktur
Öksüzüm garibim bana yazıkır
Destursuz koynuna giremiyorum*

*Helal olsun al yanaktan emdiğim
El uzatıp gonca gülün derdiğim
İnce belin usul usul sardığım
Ahşmiş kollarım duramıyorum* (s. 122, n. 109)

Her gördüğü güzele vurulan, doymak bilmeyen gönlü güzeller arasında etnik ayırım yapmaz.

*Över Karac'Oğlan yarını över
Zülüf pare pare gerdanı döver
Bin altın vermişler bin daha değer
Tecnis'te bir Arap güzel gördüm* (s. 118, n. 102)

*Fikirli fikirli anar yar beni
Gayette sever ama dilden kor beni
Hüsni güzel ama ash Ermeni
Ak ellere elvan kına yakınmış* (s. 194-195, n. 219)

*Baharin geldiğin nerden bilelim
Bir gül bitmiş yapracığı düzgündür*

*Esen saba zülfüsünden tel alır
Deli gölüm bir yörüğe vurgundur.*(s. 185, n. 205)

*Birem birem toplayayım odunu
Bilem dedim bilemedim adını
Albistan yanaklı Kurtler kadını
Bir kız bana emmi dedi neleyim¹⁴*

Etnik ayırım gözetmez ama bazı ölçütleri de vardır:
*Bir güzel isterim yad el deḡmedik
Ellenmiş de bellenmiş nīdeyim* (s. 110, n. 90)

*Severim güzeli nice olursa
Boyu uzung beli ince olursa* (s. 110, n. 90)

*Bir güzel isterim eller deḡmedik
Koldan kola sarılmış neleyim
.....
Amanın da Karac'Oğlan amanın
Kirpikler de olmuş kaşı kemanın
Ervel kız başhydm duldur zamanın
Olursa kız olsun dulu neleyim* (s. 112, n. 93)

*Karac'Oğlan der ki yarin yar ise
Ağyar ile muhabbeti yoğ ise* (s. 117, n. 100)

Kendisi güzellerde böyle özellikler arar ama beğenilmemeye hiç mi hiç katlanamaz.
En uzun şiri de bu izlegi işleyen şairidir;

*Bana kara diyen dilber
Gözlerin kara değil mi
Yüzünü sevdiren gelin
Kaşların kara değil mi*

diye başlar. On dört dörtlükür (s. 219-220, no. 249). Bir de ünlü “Değirmenden geldim beygirim yüklü” dizesiyle başlayan koşması vardır: Değirmenden dönmekte olan şair, çeşme başında gördüğü bir “Kurtler kadını”ndan bir tas su ister. Şairin yüzünü unlu, sakalını uzarmış gören kadın suyu uzatır, “Buyur emmi!” der. Bu söze çok içерleyen şairimiz;

14 Adnan Yücel, Karac'Oğlan, Yaşamı, Çağı, Kişiliği, İst. 1992, s. 58-59

*Sakal seni matkap ilen yolarım
Bir kız bana emmi dedi neyleyim¹⁵* diyecektir.

Birçok sanatçının ilgisini çekmiştir insanoğlunun fantezileri. Karac'oğlan'ın fantezileri var mıydı? Elbette vardır. Onlardan bize ulaşanlar, her konuda olduğu gibi etiğin sınırları içinde olanlardır:

*Çaylak çılğın gibi göllerden kalkar
Ala geyik gibi yüksekte bakar
Ayvası turuncu burnumda kokar
Soyunup koynuna girmek muradım* (s. 115, n. 97)

*Akşam soyunup koynuna girip
Boynuna dolanan kollar övünsün* (s. 151, n. 154)

Dilberin koynuna girsem görmese (s. 175, n. 190)

*Talana da deli gönüll talana
Gide gele orta yeri dolana
Bir yiğit sevdığı yakın olana
Günde düğün bayram etmiş gib-olur*

*Bir yiğit yaslanıp dizine yatsa
Yarının yağlığın yüzüne örtse
Her dem sevdığının sesin işitse
Gökyüzünde turna uçmuş gib-olur* (s. 187, n. 207)

*Elinden dolusun içip
Mest olup kendimden geçip
Aya karşı göğsün açıp
Emsem gerek abdim vardır*

*Karac'Oğlan der yazılın
Öpeyim sarayımlı elin
İki elimle ince belin
Sarsam gerek abdim vardır* (s. 267, n. 285)

Karac'Oğlan sevgiliden uzak kalmaya hiç katlanamaz; özlemleri kabarır, yollara düşer, ağlar, dualar eder; Allah'tan, esen yelden, uçan kuştan yardım ister. Ayrı düşmelerine neden olanlara kızar, ilenir:

15 Adnan Yücel, *age*.

*Karac'Oğlan der ki gönül sıralar
Sızlaştı sinemdeki yaralar
Beni bundan ancak ölüm aralar
Ayrı düştüm yarenimden eşimden* (s. 126, n. 115)

*Ey Karadağ melil melil kalasın
Ateş düşे çayır çayır yanın
Dilerim Allah'tan benim gibi
Ayrılasın gül memeli eşinden* (s. 126, n. 116)

*Ben bu gün yarımden ayrı düşeli
Her günüm bir yila döndü gidiyor
Gene zindan oldu başıma
Sinem ateşlere yandı gitdiyor.* (s. 179, n. 197)

*Her ne zaman gönü'l yarın dilese
Irak yakın demez yola düşürür* (s. 185, n. 204)

*Ak yar dargin diye duyduk
Sen barıştır garbi yeli.* (s. 218-219, n. 24)

*Ben burada yar orada kahcak
İster ölüm olsun ister ayrıkk* (s. 307, n. 364)

Sevgili ile ilişkilerinin kopması ya da sevgilinin kendisine küsmesi Karac'Oğlan'ın hiç katlanamayacağı bir durumdur. Hele de sevgilisi kendisini terk etmiş ya da bir başkasıyla ilişki kurmuşsa buna dayanamaz; üzülür, kızar, küser... Üzüntülerinin çoğu güzellerle olan/olamayan ilişkilerinden kaynaklanır. Örneğin bir güzelle birlikte olamamış ise üzülür, ancak bu üzüntünün nedeni özlemine ulaşamaması değil o güzelin kayıpları, deneyimsiz kalmasıdır:

*Kız senin elinden düştüm ben yasa
Çekildi bülbüller kalmadı tasa
Dönüp koyamadım altın kafese
Benim yarım öğrenmeden toy gitti* (s. 70, n. 33)

Onu en çok üzен, sevgiliye ulaşamamak, ondan ayrı kalmak, sevgilinin kendisine küsmesi, onu saramamaktır:

*Cöze idim düğümlerin döşünden
Öpe idim gözlerinden kaşından*

*Güzelliğin soyba kalmış başından
Ben inli boranlı olduktan geri* (s. 78, n. 43)

*Keklik gibi taştan taşa sekersin
Top kuş gibi geri dönmüş bakarsın
Beni görsen kaşın gözün yıkarsın
Gül kara zülfüne kurban olduğum* (s. 118, n. 101)

*Karac'Oğlan talihsiz başın varmış
Yarden ayrılmazı ne çetin karmış
Ala göz üstünü saçlar bürümüş
Dilber dudakların bal kara gözlüm* (s. 119, n. 104)

*Ak sevay giyinmiş boylu boyunca
İliklemiş diğmesini giyince
Sevdim ama saramadım doyunca
Onun için gönüm yare küskündür.* (s. 186, n. 206)

*O yar yüzüm bakmıyor
Yas çekençek saçları şimdi* (s. 218, n. 247)

*Dilber bize cevr ü cefa
Etmesin kerem eylesin
Bizi koyup eller ile
Gezmesin kerem eylesin* (s. 234, n. 269)

*Hey ağalar böyle m'olur
Hali yordan ayrılanın
İner ummana dökülür
Seli yordan ayrılanın* (s. 236, n. 272)

*Kavlim doğru benim demedim yalan
Garip candan başka nem var ki kalan
Bir avuç topraktır gözüme dolan
Murada yeltenip ermeyesiye* (s. 298, n. 352)

Özellikle de sevgili, kendisiyle birlikte olmamış, başlarını seçmişse öfkesi iyice kabarır:

*Bizlere gelince naz üstüne naz
İllere gelince cilvelenirsin* (s. 145, n. 144)

*Kömür gözüm ben de bunu bilmedim
Yıkılıp babçene gülün dermedim
Bir gece koynunda mihman olmadım
Şimdi el degmedik yerin kalmamış* (s. 194, n. 217)

Karac'Oğlan oldukça kıskançtır. Sevgili başkallarıyla olmuşsa ya da halen “yad ellerle” birlikte ise buna katlanamaz.:

*Dostun bahçesine yad iller dolmuş
Gülünü toplarken fidanın kırmış
Şurda bir kötüniün koynuna girmiş
Su benim sevmeye kryamadığım* (s. 116, n. 99)

*Al yanaktan akan ballar sanırdım
Top kara zülfünü sallar sanırdım
Daha evvel degmez eller sanırdım
Burcak burcak kokar idin bir zaman*
.....

*Karac'Oğlan der ki mestin var imiş
Beni öldürmeye kastın var imiş
Daha benden başka dostun var imiş
Yad illerle konuşmuşsun bir zaman* (s. 127-128, n. 118)

*Ala gözlerini sevdigim dilber
Gezer miydin yaran ilen eş ilen
Irak yerdən kem haberin duyarsam
Dövünürüm kara bağım taşınan* (s. 129, n. 120)

Karac'Oğlan'a göre yaşamın anlamı cinselliktir.

*On beside bir güzeli sevmeyen
Bu dünyaya hayvan gelir bön gider* (s. 168, n. 180)

Güzellere ulaşabilmek için her türlü özveride bulunabilir; bir gecelik beraberlik için güzelin ayağının altında çizme olup ezilmeye, çamurlarda belenmeye, kollarının boynunun kirilmasına, kanının dökülmesine hatta ölümeye/oldürülmeye razıdır:

*Cizme olam ayağına giyersen
Ökçesin de çamurlara bas gelin*
.....

*Kumas oldum terzilerde dikildim
Giyin sarıl ak tahtaya bas gelin* (s. 142, n. 137)

*Bir altından dösek olsam
Yar altına sarsa beni* (s. 221, n. 251)

*Gam midir yoluna bir can vermesi
Beni mecnun etti kaşı güzelin* (s. 140-141, n. 138)

*Varır kapsında kulluk eylerim
Dökerim kanımı nic-olur olsun*

.....
*Öpüließ sevilen yar güzellenir
Emerim dillerin nic-olur olsun*

.....
*Baştan ayağ-ocak fitil dizerim
Yakarım billabi nic-olur olsun* (s. 154-155, n. 158)

*Gam yemezdim ben bu dertten öldüğüm
Dolansa boynuma akça bilekler* (s. 168, n. 181)

*Kefen kısmet olmaç güzel sarana
Beni yarin yağlıyyla sarsalar*

.....
*Bir davamız kaldı güzeller ile
Ancak mevlam davamızı aralar* (s. 155, n. 159)

Ne var ki gönlünün böyle oluşundan memnun değildir; şikayet bile eder:

*Tomurcuk memeli kız mı istersin
Ben senin kahrimı çekemem gönü'l*

.....
*Her güzelle yatıp kalkmak istersin
Ben senin kahrimı çekemem gönü'l* (s. 98- 99, n. 75)

*Bir kötü gönlüm var güzelden geçmez
Ne güzeli doymaz gözüm var benim* (s. 107, n. 87)

Karac'Oğlan için yaşlanmak demek, güzellerin kendisiyle ilgilenmemesi demektir. Bu durum onu pek çok üzecektir. Güzeller kendisiyle ilgilenmeyecekse ölümü düşünebilir.

*Farımaż da deli gönüł farımaż
Akar gözlerimin yaşı kurumaz
Şimden geri benim bükmüm jürümez
Azıl oldum güzellere beg iken*

*Karac'Oğlan der ki bakın geline
Ömrümün yarısı gitti talana
Sual eylen bizden evvel gelene
Kim var imiş biz burada yoğ iken* (s. 132-133, n. 125)

Öldüğü zaman da güzellerden ayrı kalmak istemez. Cenaze namazını bir “kara zülüflü”nün kıldırmamasını ister:

*Karac'Oğlan der öldüğüm bilsinler
Toplansınlar namazımi kılınlar
Mezarımı yol üstüne koysunlar
Geçerken uğrasın yolu kızların* (s. 148-149, n. 150)

*Ben ölürem cenazeme imam ol
Kıl kara zülfüne kurban olduğum* (s. 121, n. 108)

Karac'Oğlan'ın karşı cinse yaklaşımını ifade eden bu dizelere biraz dikkatli bakılırsa, onlarda bir içtenlik, modern şiirin ulaşabildiği düzeyde incelik, benzerini ancak Diyanet İşleri Başkanlığından bulabileceğimiz derinlik ve sanatsallık görülür. “Ne Karac'oğlan'dan önce gelenler, ne de ondan sonra yaşayanlar bu güzelliğe ve başarıya ulaşabilmiştir.”¹⁶ Şairimizin sanatlı söyleşilerine örnek olmak üzere, özgün benzettmelerinden birkaçını okuyalım:

*Fındık fistık badem içi
Çerez olmuş memeleri*
.....
*Payas'ın da portakah
Turunc olmuş memeleri*
.....
*Biri reyhan biri güldür
Ne hoş kokar memeleri* (s. 318, n. 380)

*Gerdanda benlerin benzer mercana
İnciye misaldır dişi güzelin* (s. 141, n. 138)

16 İlhan Başgöz, age. s. 47

*Cennet âlâdan da kokun getirir
İlgit ilgit esen yele dönmüşsün* (s. 152, n. 155)

*Süzülmüş de bir kadebin içine
Şeker midir şerbet midir bal midir* (s. 172, n. 185)

*Dostum koynun gül bahçesi
Ziyâ etmem gezdir bana* (s. 213, n. 239)

*Gelinin belığın saydım
Kızın memesinden emdim
Soyunup koynuna girdim
Zemberide güne benzer* (s. 249, n. 280)

Birkaç tane de içerisinde farklı sanatlar bulunan söyleyişlerine örnek verelim:

*Gözleri gözüme zehir katyor
Zülüfü süngürdür cana batıyor
Şehit mezarında gönlüm yatıyor
Sevda kılçımı boynuma çaldı* (s. 82, n. 50)

Sevgilinin gözlerinden şairin gözüne zehir akmiş, süngüye benzeyen saçları canına batmış, kendisi değil ama gönlü olmuş, bir aşk şehidi olmuş. Şairin gönlünün sevgiliden murat alamadığı için şehit sayılmasıince bir anlatımdır.

*Karac’Oğlan der fikrine
Daima Hakk’ın sükründe
Ak göğsünün çukurunda
Sana bir ben gerek idi* (s. 217, n. 246)

Bu dörtlükte “ben” sözcüğü, “ben”in rengi ile Karac’Oğlan’ın karalığı bir arada düşünülürse, yapılan tevriyenin inceliği anlaşılacaktır. Sevgilinin ak göğsünde bir “ben” mi bulunmali yoksa Karac’Oğlan bir “ben” gibi o göğse yerleşmeli mi? Hatta göğüsteki kalbe Karac’Oğlan mı girmeli?

Şairimizin “elmayı” redifli bir semaisi var. İlk bakışta şiirin izleği “elma” gibidir. Oysa şair, ad aktarması yoluyla elma yanaklı bir güzelden ve ona ulaşamamış olmaktan, onun bir başkasıyla ilişkisinden ve bu ilişkiden duyduğu üzüntüden söz etmektedir:

*Yavrunun elleri değimiş
Al yüzüne sür elmayı¹⁷*

17 Semainin bu dizeleri, Fuzul’ın “Dest busu arzusyla ölüsem dustlar / Kuze eylen toprağım sunun anınlâ yare su” beytinin anımsatır bana. Ancak bu anımsama iki şair arasında bir benzerlik kurmamıza olanak vermez. Çünkü Karac’Oğlan ne denli tensel ise Fuzuli o denli tinseldir. Örneğin Fuzuli, “Aşk derdiyle hoşem el çek ilaçından tabib / Kılma derman kim helakim zehr-i dermanındadır” (Ey

*Bir kötüye yolu düşer
Kadir bilmez yer elmayı* (s. 228, n. 260)

*Viran evan bahçem ile bağımlı
Tomurcuk güllerim der diye diye* (s. 65, n. 25)

Şairin ad aktarması yoluyla anlattığı viran olan bahçe ve bağın, alınacak tomurcuk gülün ne olduğu kolayca anlaşılabilmektedir.

*Alvan alvan güllü yeşil korusun
Dilerim Allah'tan bahçen kuruya* (s. 67, n. 27)

Beytinde yapılan benzetme ve ad aktarmaları, cinselliğin sanatsal söylenişinin güzel örneklerinden biridir.

Açıklamalarla tadını kaçırmadan bir iki örnek daha okuyalım:

*Koynumda bir çift tomurcuk var deyi
Kondurdun bülbülü güle sevdigim* (s. 103, n. 81)

*Yaz gelip de meyvaları yetmemiş
Seyda bülbül konup figan etmemiş
Bahçesinde mor menevşe bitmemiş
Açılmış goncası güllü Zeynep'in* (s. 135, n. 127)

*Sarıldı boynuma ağlama deyi
Hotozumu devre bağlama deyi
Yahvardı yakardı inleme deyi
Taze bir şeftali verdi bir gelin* (s. 137, n. 133)

Bir yazımıza Karac'Oğlan'ın "karşı" redifli semaisini konu edinmiş, orada özellikle, "Fani Karac'Oğlan fani
Veren alır tatsı canı
Yakışmazsa öldür beni
Yeşil bağla ala karşı"

dizelerinden oluşan son dörtlüğün anlamını tartışırkten al yanaklı sevgilinin yeşil bağlamasını isteyen Karac'Oğlan'ın, salt yeşil- al uyuşumu için ölmeyi kabul edecek denli saf olmadığını, renkler diliyle sevgiliden murat istediğini, mutlu olamazlara öldürmeye razı olduğunu söylemek istediğini belirttiğten sonra, şairimizin -sembolizm doğmadan- sembollerle anlatımında büyük bir ustalık gösterdiğine dikkat çekmiştik.¹⁸ Zaten cinselliğin böyle bir olgunlukla söylenebildiğiinde estetik boyut

doktor, aşk derdinden hoşnudum, bana ilaç vermekten elini çek! Çünkü benim asıl yok oluşum senin vereceğin ilaçtıdır) derken, Karac'Oğlan, "Şeftalini derde ilaç dediler / Gerçek mi sevdigim sormaya geldim" demektedir.

18 A. Ümit Aloğlu, Karac'Oğlan'ı Bir Semaisinde Anlamak, *Yelken Dergisi*, Mersin 1997.

kazanarak pornografik olandan uzaklaşıp sanat yapımı düzeyine yükselebileceği açık. Onun şiirinde, yukardan beri gözlemlediğimiz üzere, cinsellik pornografisinin müstehcenliğin sınırına kadar gelir ama işte orada da durur. Kisaca denebilir ki Karac’Oğlan, hemen bütün şiirlerinde cinselliği müstehcenliğin sınırında tutmayı başarma ustalığını göstermiş büyük bir şairdir.

İnsan yaşamının göz ardı edilemeyecek önemde bir boyutu olan cinselliğin, sanatsal nitelikte, özellikle şiirde, pornografik çırkinliklere düşmeden estetik düzeyde, işlenilişi görülmek, hatta bundan zevk almak isteniyorsa Karac’Oğlan’ın bu alandaki başarısı yeniden keşfedilmelidir. Bu nedenle bu yazı Karac’Oğlan’dan bir iki şiirle bitirilmeli:

*Sabahtan uğradım ben bir güzele
Ağlatmadı güzel güldürdü beni
Ben güzelden böyle vefa ummazdım
Ak gögsün üstüne kondurdu beni*

*Şabin gibi yüksegindé uçarken
Ab-ı Keşer ırmağından içerken
Keklik gibi engininden geçerken
Susuz pınarlardan kandırıcı beni*

*Ben de bir kuş idim geldim ötmeye
Yarın bahçesinde mesken tutmaya
Göz kaldırdım cemaline bakmaya
Ak gerdanda benler öldürdü beni*

*Üç güzel de aştı şimdí pınarı
Taramış zülfünü vermiş timarı
Ak gerdanın altı zemzem pınarı
Ağzımı verdim de kandırıcı beni*

*Karac’Oğlan der ki koyun gütmegé
Bozulmuş dağlara ferman etmäge
Yönümü döndürdü inip gitmäge
Sarıldı boynuma döndürdü beni (s. 77, n. 42)*

***

*Ala gözlerini sevdigím dilber
Göster cemalini görmeğe geldim*

*Şeftalini derde dermen dediler
Gerçek mi sevdiğim sormaya geldim*

*Senin aşıkların ağlar dediler
Ağlayıp yaşını silmez dediler
Seni bir kez saran ölməz dediler
Gerçek mi efendim sormaya geldim*

*Senin işin yiyip içmek dediler
Yaran ile konup göçmek dediler
Gögsün Cennet koynun Uçmak dediler
Hak nasip ederse görmeğe geldim*

*Mail oldum senin ince beline
Canım kurban olsun tatlı diline
Aşık olup senin hüsnün bağna
Kırmızı gülerin dermeye geldim*

*Karac'Oğlan sözün doğrusu
Gökte melek yerde Hümâ yavrusu
Söyleyim ben sana sözün doğrusu
Soyunup koynuna girmeye geldim (s. 102, n. 80)*

***

*Gök yüzünde tüten olsam
Yer yüzünde biten olsam
Al benekli keten olsam
Yar boynuna sarsa beni*

*Yar kolunda burma olsam
Yedikleri burma olsam
Alçım alçım sürme olsam
Yar kaşına sürse beni*

*Karac'Oğlan uşak olsam
Yar belinde kuşak olsam
Bir atlastan dösek olsam
Yar altına serse beni (s. 221, n. 251)*